

Development of the Training Package for Preschool Teachers on Enhancing Executive Functions Skills of Young Children

Orathai Loalong¹ and Sutisana Totanayanon²

Faculty of Education, Rajabhat Lampang University, Thailand

E-mail: orathai@g.lpru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-1478-2097>

E-mail: sutisana@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-4403-9030>

Received 17/05/2024

Revised 25/06/2024

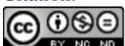
Accepted 15/07/2024

Abstract

Background and Aims: Executive function skills are crucial and should be nurtured in young children because early experiences play an important role in establishing a strong foundation for cognitive abilities. Therefore, preschool teachers play a significant role in fostering executive function skills in early childhood, enabling them to think, act, learn, solve problems, and be happy in the future. This research aims to 1) develop the training package for preschool teachers focused on enhancing executive function skills for the successful life of young children, with an efficiency criterion of 80/80, 2) compare the knowledge and understanding of preschool teachers regarding the on enhancing executive functions skills for the successful life of young children, 3) examine the ability of preschool teachers to organize experiences that promote executive functions skills for the successful life of young children.

Methodology: The research sample included 25 kindergarten teachers in municipal schools in Mueang district, Lampang province. Research tools consisted of 1) a training package for preschool teachers on developing executive functions skills for the successful life of young children, 2) a knowledge and understanding test for preschool teachers regarding the development of executive functions skills for the successful life of young children, 3) organizing experiences ability assessment to develop the executive functions skills for the successful life of young children. The data were analyzed by mean, standard deviation, and the efficiency ratio of the training package (E1/E2).

Results: 1) The training package for preschool teachers on enhancing executive function skills for the successful life of young children was effective, with an efficiency ratio of 81.56/82.78,

surpassing the predefined standard. 2) After participating in the training program, the average scores of knowledge and understanding among preschool teachers regarding the enhancement of executive function skills for the successful life of young children increased compared to those before the training. 3) Overall, preschool teachers demonstrated a high level of ability in organizing experiences to enhance executive function skills for the successful life of young children, with an average score of 4.45.

Conclusion: The training package for preschool teachers on enhancing executive function skills for the successful life of young children was effective surpassing the predefined standard. Preschool teachers demonstrated a high level of ability in organizing experiences to enhance executive function skills for the successful life of young children.

Keywords: Teachers Training Package; Executive Functions Skills for the Successful Life; Preschool Teachers; Early Childhood

การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

อรทัย เลาอลงกรณ์ และ สุธิษณา โตรณยานนท์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

บทคัดย่อ

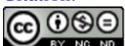
ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ทักษะสมองเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้แก่เด็กปฐมวัย เพราะประสบการณ์ในช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่สำคัญยิ่งที่จะสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งให้แก่ทักษะสมอง ดังนั้นครูปฐมวัยจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทักษะสมองให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยเป็นผู้สามารถ คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็นอยู่กับคนอื่นเป็นและมีความสุขเป็น ต่อไปในอนาคต การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1))พัฒนาชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ : 80/80 2) เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของ เด็กปฐมวัย 3) ศึกษาความสามารถของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย (2) แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย (3) แบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม E_1/E_2

ผลการวิจัย: 1) ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ 81.56/ 82.78 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) หลังการเข้าร่วมฝึกอบรมค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจของ ครูปฐมวัยเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จสูงขึ้นก่อนการเข้าร่วมฝึกอบรม 3) ครูปฐมวัยมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 อยู่ระดับมาก

สรุปผล: ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ครูปฐมวัยมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยอยู่ระดับมาก

คำสำคัญ : ชุดฝึกอบรมครู; ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ; ครูปฐมวัย; เด็กปฐมวัย

บทนำ

ปัจจุบันกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในยุค 4.0 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่างทั่วถึง เด็กต้องเผชิญกับการก้าวหน้าในนวัตกรรมใหม่ๆ องค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารมากมายที่ยากต่อการแยกแยะและตัดสินใจแก้ปัญหา นอกจากนี้ ประเทศไทยกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุสมบูรณ์แบบ (Aged Society) ภายในเวลา 15 ปี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคนรุ่นใหม่ที่ต้องรับภาระกิจในการเลี้ยงดูสังคมที่มีประชากรสูงอายุถึง 25% การสร้างประชากรรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพสูงจึงเป็นสิ่งจำเป็น งานวิจัยที่ก้าวหน้าจากนักวิทยาศาสตร์นานาชาติในหลากหลายสาขา เช่น ประสาทวิทยาศาสตร์ จิตวิทยา และการศึกษา ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและแนวทางในการเตรียมความพร้อมของประชากรในอนาคต พบว่า การพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อตอบโจทย์โลกยุคใหม่ จำเป็นต้องมีความเข้าใจต่อธรรมชาติและการทำงานของสมองเป็นสำคัญ โดยการพัฒนาทักษะสมอง "EF" (Executive Function) จะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวและยืนหยัดในสังคมสมัยใหม่ได้ สังคมในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและซับซ้อนมาก รวมถึงปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น การเตรียมทักษะให้กับเด็กไทยในช่วงปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น ขณะนี้ทั่วโลกให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะเด็กปฐมวัย ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรให้ความสำคัญและลงทุนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต (สุภาวดี หาญเมธี, 2561)

ทักษะสมองเป็นศักยภาพที่สามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการควบคุมตนเอง เช่น การรู้จักยับยั้งชั่งใจ หยุดคิดไตร่ตรองก่อนการกระทำ การควบคุมอารมณ์ และการปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ การฝึกฝนทักษะสมอง "EF" (Executive Function) จะได้ผลดีที่สุดในช่วงปฐมวัย และหากได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมในห้องเรียนหรือการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ทักษะเหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ที่ท้าทาย เช่น การหลีกเลี่ยงการเสพยาเสพติด หรือการรับมือกับการเสพติดสิ่งอื่นๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้เขามีทักษะในการยับยั้งใจ รู้จักหลีกเลี่ยงและปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดี และมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจนเพื่อความสำเร็จ การสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กจึงเป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาทักษะสมองในช่วงปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2558) จะเห็นได้ว่าทักษะสมองมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะทักษะเหล่านี้ช่วยให้เด็กสามารถจดจำและทำตามคำสั่งได้ต่อเนื่อง หลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่อาจทำให้วอกแวกจากการทำงาน และปรับตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบ นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นระยะเวลาาน และเสริมสร้างทักษะทางสังคม เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจอย่างกล้าหาญ การปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง และการทำงานจนบรรลุเป้าหมาย (อรรถันท์ เชาว์กุลจรัสศิริ, 2565)

การพัฒนาทักษะ EF (Executive Function) ให้แก่เด็กปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ครูปฐมวัยมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ โดยต้องจัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กคิดริเริ่ม แก้ปัญหา และค้นหา

คำตอบด้วยตนเอง วิธีการศึกษาควรก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง รวมถึงการดูแลเด็กโดยส่งเสริมพัฒนาการในทุกด้าน ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความภูมิใจ และกล้าแสดงออก รวมถึงการฝึกความมีวินัย และนิสัยที่ดี นอกจากนี้ ครูปฐมวัยควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของสมอง รวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ของสมอง เพื่อสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือพฤติกรรมของเด็กนั้นกำลังพัฒนาทักษะสมองด้านใด และสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาทักษะ EF ได้อย่างเหมาะสม โดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กในแต่ละช่วงวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) การฝึกอบรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และความสามารถของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการทำงานภายในองค์กร การฝึกอบรมที่ดีจะทำให้บุคลากรมีความพร้อมในการตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ๆ และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (วรรณสิริ ฐระแพง, 2564) การฝึกอบรมครูเป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีขึ้น โดยสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย รวมถึงการเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการแก้ปัญหาและการจัดการชั้นเรียนเพื่อปรับลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก นอกจากนี้ การฝึกอบรมยังช่วยให้ครูมีเครื่องมือและวิธีการใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการดูแลเด็กให้ดียิ่งขึ้น (ประมะ แก้วพวง, 2563; ปราณี นามวิชัย, 2563; อีรภรณ์ ภัคดี, 2564; ฮัสลินดา หมายเดช, 2566) การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติที่เหมาะสมแก่ครู กระบวนการนี้มีเป้าหมายในการสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นบวกและยกระดับมาตรฐานการทำงานของครูให้สูงขึ้น ด้วยการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ ครูจะได้รับเครื่องมือและความรู้ใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้พวกเขาสามารถจัดการเรียนรู้และการสอนได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการศึกษาและการดูแลเด็กอย่างมีคุณภาพ

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของครูปฐมวัย ในการพัฒนาให้เด็กมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบัน จึงได้พัฒนาชุดอบรมครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมอง (EF) เพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย เป็นผู้สามารถ คิดเป็น ทำเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหา เป็นอยู่กับคนอื่นเป็นและมีความสุขเป็น ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ : 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาความสามารถของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

การทบทวนวรรณกรรม

การฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ ซึ่งมุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในองค์กร โดยการพัฒนาทักษะที่ตรงประเด็น ทักษะคิด และพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมมีเป้าหมายในการเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และทัศนคติ (Attitude) ของบุคลากร เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นบวก ส่งผลให้องค์กรสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่ดีและบรรลุเป้าหมายในระยะเวลาอันสั้น (ทิพย์อารี กิจจาพิพัฒน์, 2565) เทคนิคการฝึกอบรม มีหลากหลายวิธี ได้แก่ (สมคิด บางโม, 2559)

- 1) การบรรยาย เป็นเทคนิคการให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยผู้เป็นวิทยากรเพียงผู้เดียว วิทยากรเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุด เทคนิคการบรรยายจึงสามารถให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนมาก
- 2) การประชุมอภิปราย เป็นการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกโดยวิธีแสดงความคิดเห็นแบบปากเปล่า มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและรับฟังความรู้ แนวคิดจากผู้เข้าร่วมประชุม วิธีนี้ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของวิธีการบรรยายได้ ทั้งนี้ การอภิปรายผลคือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และข่าวสารข้อมูลต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนจะเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังในประเด็นต่างๆที่ได้รับมอบหมาย
- 3) การศึกษาจากกรณีตัวอย่างเป็นการนำกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงหรือสมมติขึ้นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักการที่ได้ศึกษามา และระดมความคิดเป็นวิธีการกระตุ้นให้มีความคิดสร้างสรรค์
- 4) การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการฝึกอบรมโดยวิธีการแสดงตามบทบาทสมมติขึ้นเป็นเรื่องราว มักใช้ควบคู่กับการฝึกอบรมอื่น ๆ วิธีนี้ผู้รับการอบรมมีโอกาสนำเอาความรู้ที่ได้เรียนมานำไปใช้ในการปฏิบัติจริง ๆ
- 5) การสาธิต เป็นวิธีการฝึกอบรมที่เกิดจากแนวคิดที่ว่า การเห็นของจริงจะก่อให้เกิด ความเชื่อได้ดีกว่า การฟังและการคิด ซึ่งการสาธิตนี้เป็นการแสดงให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เห็นการปฏิบัติ (สมคิด บางโม, 2559)

ชุดฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมหมายถึงชุดของสื่อและเครื่องมือที่จัดเตรียมและจัดระบบเพื่อการฝึกอบรมอย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงเนื้อหา วิธีการ และสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในกระบวนการฝึกอบรม รวมทั้งการจัดทำระบบ

การประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การฝึกอบรมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ (สถิต ปริบุญณากร, 2561)

ทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย

ทักษะสมองเป็นกระบวนการทำงานระดับสูงของสมองที่รวมถึงการประมวลผลประสบการณ์ในอดีตและสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อประเมิน วิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน เริ่มลงมือทำ ตรวจสอบตนเอง และแก้ไขปัญหาตลอดจนการควบคุมอารมณ์ บริหารเวลา จัดจ้อกับความสำคัญ กำกับตนเอง และมุ่งมั่นจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ (ปนัดดา ธนเศรษฐกร, 2562) ทักษะสมอง EF เป็นปัจจัยสำคัญในการวางรากฐานกระบวนการคิด การตัดสินใจ และการกระทำ ซึ่งมีส่วนช่วยให้เป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตในอนาคต ทักษะสมอง EF ไม่ได้ติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด แต่ทุกคนมีศักยภาพในการฝึกฝนและพัฒนาได้ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จึงได้กำหนดให้ทักษะสมอง EF เป็นแนวคิดสำคัญในการฝึกฝนเด็กผ่านประสบการณ์หลากหลายที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ลงมือทำ เพื่อเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ทักษะสมอง มีองค์ประกอบที่สำคัญในการส่งเสริมทักษะสมองของเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย ซึ่งปริญาณันท์พร้อมสุขกุล (2561) ได้กล่าวถึง ทักษะสมอง EF มีองค์ประกอบ 9 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน (Working Memory) คือทักษะจำหรือเก็บข้อมูลจากประสบการณ์ที่ผ่านมา และดึงมาใช้ประโยชน์ตามสถานการณ์ที่พบเจอ ทักษะด้านนี้ควรกระตุ้นหรือทวนซ้ำให้เด็กได้คิดอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้จดจำได้ดีและนาน
2. ทักษะการยับยั้งชั่งใจ (Inhibitory Control) คือความสามารถในการควบคุมความต้องการของตนเองให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและสามารถควบคุมสิ่งล่อใจและสิ่งที่ทำจนเป็นนิสัยได้
3. ทักษะการยืดหยุ่นความคิด (Shift Cognitive Flexibility) คือความสามารถในการยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ไม่ยึดตายตัว สามารถใช้ทักษะนี้เพื่อการเรียนรู้ การยอมรับกฎระเบียบหรือการทำงานด้วยวิธีที่แตกต่างกันจนกระทั่งงานนั้นประสบความสำเร็จ
4. การควบคุมอารมณ์ (Emotion Control) คือความสามารถในการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่รบกวนผู้อื่น เด็กที่ควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้มักเป็นคนโกรธเกรี้ยว ฉุนเฉียว และอาจมีอาการซึมเศร้า
5. การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) คือทักษะการทำงานตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การมองเห็นภาพรวม ความสามารถในการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ทำ ซึ่งเด็กที่ขาดทักษะนี้จะวางแผนไม่เป็น ทำให้งานมีปัญหา
6. ทักษะจดจ้อใส่ใจ (Focus / Attention) คือ ความสามารถในการใส่ใจจดจ้อ มุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่าง ต่อเนื่องในระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ตนเองบรรลุสิ่งที่ต้องการจะทำให้สำเร็จตามสมควรของวัยและความยากง่ายต่อภารกิจนั้นๆการใส่ใจจดจ้อเป็นอีกคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้หรือทำงานเด็กบางคนแม้จะมี

สติปัญญาฉลาดรอบรู้ แต่เมื่อขาดทักษะความสามารถในการจดจ่อ เมื่อมีสิ่งใดไม่ว่าสิ่งเร้านั้นภายนอก หรือจากสิ่งเร้าภายในตนเองก็วอกแวกไม่สามารถจดจ่อทำงานต่อไปได้

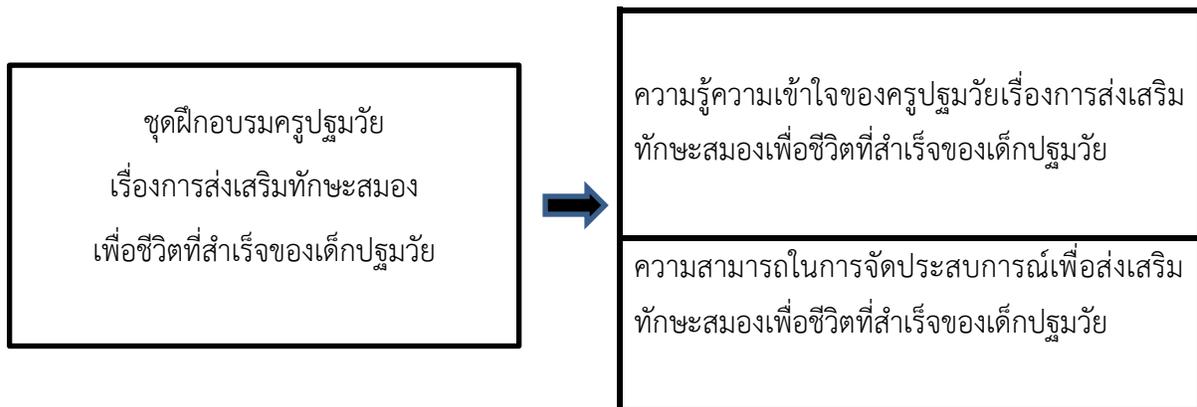
7. ทักษะติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) คือ ความสามารถในการตรวจสอบความรู้สึก ความคิด หรือการกระทำของตนเองทั้งในระหว่างการทำงาน หรือหลังจากทำงานแล้วเสร็จ เพื่อให้มั่นใจว่านำไปสู่ผลดีต่อเป้าหมายที่วางไว้ หากเกิดความบกพร่องผิดพลาดก็จะนำไปสู่การแก้ไขได้ทันการและเป็นการทำให้รู้จักตนเองทั้งในด้านความต้องการจุดแข็งและจุดอ่อนได้ชัดเจนขึ้น รวมไปถึงการตรวจสอบความคิด ความรู้ตัวตนของตนเอง กำกับติดตามปฏิบัติของตนเอง

8. ทักษะริเริ่มและลงมือทำ (Initiating) คือ ความสามารถในการคิดค้นไตร่ตรองแล้วตัดสินใจว่าจะต้องทำสิ่งนั้นๆและนำสิ่งที่คิดมาสู่การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล คนที่กล้าคิดริเริ่มนั้นจำเป็นต้องมีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ ไม่ผัดมันประกันพรุ่ง ต้องกล้าลองผิดลองถูก

9. ทักษะมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) คือ ความพากเพียรและอดทนมุ่งมั่นไปให้ถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้และจดจำข้อมูลนี้ไว้ในใจตลอดเวลาที่ทำงานตามแผนนั้นจนกว่าจะบรรลุ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

(1) ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

(2) แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

(3) แบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการสร้าง ดังนี้

1. การสร้างชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ทฤษฎี และพัฒนาการเด็กปฐมวัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

1.2 ดำเนินการสร้างโครงร่างชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผล

1.3 นำชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา กับกิจกรรมของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย โดยได้ค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้และปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.4 นำชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยไปทดลองใช้กับกับครูผู้สอนปฐมวัย วิเคราะห์ผลการทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขตามผลการทดลอง

1.5 นำเสนอชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยต่อผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะรวมทั้งจัดทำชุดฝึกอบรมครูฉบับจริง

1.6 นำชุดฝึกอบรมครูฉบับจริงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ และเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

2.2 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบถูกผิด จำนวน 20 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน รวม 20 คะแนน

2.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย โดยได้ค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

2.4 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างแบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์ของครูปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จสำหรับเด็กปฐมวัยของครูปฐมวัย

3.2 แบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบวัดความสามารถฉบับนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มาก

3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง น้อย

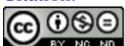
1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

3.3 ผู้วิจัยนำแบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยได้ค่าดัชนีสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

3.4 ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาชุดฝึกอบรมครูการพัฒนาทักษะสมองสำหรับเด็กปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
2. สำรวจความต้องการความจำเป็นของครูปฐมวัยในการฝึกอบรม สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย และวางแผนการดำเนินการวิจัย
3. สร้างโครงร่างชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย โครงร่างแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ และแบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยกับครูผู้สอนปฐมวัยวิเคราะห์ผลการทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพ และปรับปรุงแก้ไขตามผลการทดลองและนำเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง จากนั้นจัดทำชุดฝึกอบรมครูฉบับจริงและจัดฝึกอบรมครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
5. ครูผู้สอนนำความรู้ความเข้าใจและวิธีการส่งเสริมทักษะสมองเด็กปฐมวัย ไปออกแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัย สำหรับการจัดประสบการณ์ระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยมีผู้วิจัยคอยให้คำปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัย
6. ครูผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองที่จัดทำขึ้นไปจัดประสบการณ์ให้แก่ เด็กปฐมวัย และผู้วิจัยสังเกตความสามารถการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย
8. จัดทำรายงานการวิจัยการพัฒนา เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย และ แบบวัดความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC)
3. วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2

ผลการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ : 80/80

ตารางที่ 1 แสดงประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

รายการ	คะแนนร้อยละระหว่างการฝึกอบรม E_1	คะแนนร้อยละหลังการฝึกอบรม E_2
ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย	$E_1 = 81.56$	$E_2 = 82.78$

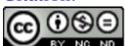
จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ระหว่างการฝึกอบรม (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.56 และคะแนนประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยหลังการฝึกอบรม (E_2) คิดเป็นร้อยละ 82.78 แสดงว่าชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรม

รายการ	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.
คะแนนก่อนฝึกอบรม	25	20	12.50	0.74
คะแนนหลังฝึกอบรม	25	20	18.60	0.65

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าร่วมการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนฝึกอบรมเท่ากับ 12.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 หลังการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 แสดงได้ว่าหลังการเข้าร่วมฝึกอบรมค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จสูงขึ้นก่อนการเข้าร่วมฝึกอบรม

3. การศึกษาความสามารถของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 3 แสดงผลความสามารถของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย N= 25

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปล ความหมาย
1.ความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์โดย บูรณาการการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม	4.50	0.70	มากที่สุด
2. ความสามารถในการออกแบบออกแบบกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย	4.57	0.66	มากที่สุด
3. ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะสมองครอบคลุมทั้ง 9 ด้าน	4.60	0.54	มากที่สุด
3.1) ด้านความจำที่นำมาใช้งาน			
3.2) ด้านการยับยั้งชั่งใจ			
3.3) ด้านการยืดหยุ่นความคิด			
3.4) ด้านการควบคุมอารมณ์			
3.5) ด้านการวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ			
3.6) ด้านจดจ่อใส่ใจ			
3.7) ด้านติดตามประเมินตนเอง			
3.8) ด้านริเริ่มและลงมือทำ			
3.9) ด้านมุ่งเป้าหมาย			
4.ความสามารถในการใช้สื่อประกอบการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	4.40	0.35	มาก
5.ความสามารถในการประเมินทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย	4.55	0.64	มากที่สุด
รวม	4.45	0.36	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยมีความสามารถในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80

ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย พบว่าชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.56/82.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาชุดฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ ได้แก่ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรม 2) สำรวจความต้องการจำเป็นของครูปฐมวัยในการฝึกอบรม 3) วางแผนการจัดกิจกรรม 4) ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ 5) ครูปฐมวัยออกแบบและเขียนแผนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัยโดยมีผู้วิจัยคอยให้คำปรึกษาและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม 6) ครูปฐมวัยจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะสมองให้แก่เด็กปฐมวัย 7) ผู้วิจัยติดตามและให้ข้อเสนอแนะ 8) ประเมินผลการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ Dessler (1999 อ้างถึงใน อรรถกร ชัยมูล, 2561) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการฝึกอบรมว่ามี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความจำเป็น โดยการระบุทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้รับการฝึกอบรมจะได้รับความรู้ที่ตรงตามความต้องการ 2) ออกแบบการฝึกอบรมและจัดหาการพัฒนาตามแผนที่วางไว้ โดยการวางโครงสร้างและเนื้อหาการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 3) ทำให้เป็นจริง โดยการแนะนำและชี้แจงการฝึกอบรม ทบทวนแก้ไขปรับปรุงโดยใช้ผลจากการนำร่องเพื่อให้แน่ใจในประสิทธิภาพของโปรแกรมการฝึก 4) นำไปสู่การปฏิบัติ โดยการกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติซึ่งจะเน้นการนำเสนอความรู้และทักษะนอกเหนือจากการฝึกอบรม 5) ประเมินผลและติดตาม โดยการใช้เครื่องมือในการวัดผลสะท้อนกลับหรือทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อวัดว่าผู้รับการฝึกอบรมได้เรียนรู้อะไรบ้างและประสิทธิภาพของการฝึกอบรมเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัย เรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมที่พัฒนา พบว่า หลังการเข้าร่วมฝึกอบรมค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จสูงขึ้นก่อนการเข้าร่วมฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องจากชุดฝึกอบรมครูปฐมวัยเรื่องการส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นได้เน้นกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะสมองของเด็กปฐมวัยได้จริง มีการนิเทศติดตามผลให้ข้อเสนอแนะ สร้างแรงจูงใจ และมีกิจกรรม การ

ฝึกอบรมที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสาธิตกิจกรรม การวิเคราะห์กิจกรรม การฝึกปฏิบัติออกแบบกิจกรรม การสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถออกแบบกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์อารี กิจจาพิพัฒน์ (2565) ที่ได้สังเคราะห์เทคนิคการฝึกอบรมจากนักวิชาการ ซึ่งควรมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) การบรรยาย ซึ่งเป็นการให้ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 2) การประชุมอภิปราย ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการคิดวิเคราะห์ 3) การศึกษาจากกรณีตัวอย่าง ที่ช่วยในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบสถานการณ์จริง 4) การแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งช่วยในการฝึกทักษะผ่านการจำลองสถานการณ์ 5) เกมการจัดการ ที่กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม 6) การฝึกอบรมโดยการให้ทำงานจริง ซึ่งเน้นการฝึกฝนการปฏิบัติจริง 7) การระดมสมอง ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์และการหาแนวทางแก้ปัญหา 8) การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งช่วยในการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี นามวิชัย (2563) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยพบว่าหลังการฝึกอบรม ครูมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการได้รับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การศึกษาความสามารถของครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย

ครูปฐมวัยที่ผ่านการฝึกอบรมเรื่องการพัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัยมีความสามารถในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะสมองของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ครูปฐมวัยสามารถออกแบบและเขียนแผนการจัดประสบการณ์โดยบูรณาการการส่งเสริมทักษะสมองได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะสมองครอบคลุมทั้ง 9 ด้านให้แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจาก ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นผ่านการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ทำให้ครูปฐมวัยที่มีความตั้งใจ กระตือรือร้นการลงมือปฏิบัติทั้งการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ บูรณาการการส่งเสริมทักษะสมองของเด็กปฐมวัย การออกแบบกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมทักษะสมองได้อย่างเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ส่งผลให้บรรยากาศในการฝึกอบรมเป็นไปด้วยดีครูปฐมวัยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ประกอบกับชุดฝึกอบรมมีรูปแบบที่ให้ครูปฐมวัยมีแนวทางในการจัดประสบการณ์และให้ลงมือปฏิบัติจริงจึงทำให้ครูปฐมวัยสามารถจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะสมองของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ธิดาภรณ์ ละม้ายศรี (2561) ที่ระบุว่า กระบวนการฝึกอบรมจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความสามารถของบุคคล โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ต้องการ เป็นการเรียนการสอนที่เฉพาะเจาะจงและมีเป้าหมายที่ชัดเจน และ สอดคล้องกับผลการศึกษา

ของธีรภรณ์ ภักดี (2564) ที่ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถของครูปฐมวัยในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นการส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งพบว่าหลังจากการฝึกอบรม ครูปฐมวัยมีความรู้และความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กในศตวรรษที่ 21 สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

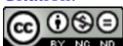
1. เนื่องจากระยะเวลาในการทำวิจัยมีช่วงเวลายากำหนด หากเพิ่มระยะเวลาในการจัดประสบการณ์ และการติดตามนิเทศจะช่วยให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้ที่จะนำชุดฝึกอบรมไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจองค์ประกอบและรายละเอียดพื้นฐานของชุดฝึกอบรม ก่อนนำไปใช้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการนำชุดฝึกอบรมไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมความสามารถในด้านอื่นๆของเด็กปฐมวัย เช่น ทักษะชีวิต การคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดแก้ปัญหา เป็นต้น
2. ควรทำการศึกษาและพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จของเด็กปฐมวัย โดยทำกับครูปฐมวัยในสังกัดสถานศึกษาอื่นๆ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนในสังกัดรัฐบาล โรงเรียนในสังกัดเอกชน เป็นต้น

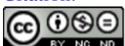
เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ทิพย์อารี กิจจาพิพัฒน์. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนมูลนิธิภูมิทัศวันวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ธิดาภรณ์ ละม้ายศรี. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ธีรภรณ์ ภักดี. (2564). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถของครูปฐมวัยในการออกแบบการเรียนรู้ การสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร*, 18(83), 25-35.
- ปนัดดา ธนเศรษฐกร. (2562). *คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประมะ แก้วพวง. (2563). การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูมัธยมศึกษา โรงเรียนใน จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม*, 14(4), 76-89.
- ปราณี นามวิชัย. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในด้านการคิดแก้ปัญหาอย่าง สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนมัสยิดบ้านสมเด็จ กรุงเทพมหานคร*. ดุษฎีนิพนธ์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริญญาพันธ์ พร้อมสุขกุล. (2561). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนดนตรี เอกชนนอกระบบ. *วารสารวิชาการ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(2), 1266-1283.
- วรรณสิริ ฐานะแพง. (2564). *การพัฒนากิจกรรมการฝึกอบรมโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันผ่านระบบสังคม ออนไลน์สำหรับธุรกิจเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคลังสินค้าและพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กร ธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถิตย์ ปริบุญณกร. (2561). *การพัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานสู่การเสริมสร้าง นวัตกรรมของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา*. วิทยาลัยเทคนิคพะเยา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมคิด บางโม. (2559). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2558). *EF ภูมิคุ้มกันชีวิตและป้องกันยาเสพติดคู่มือ สำหรับครูปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: รักลูกบุ๊คส์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *แนวทางการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะสมอง EF (Executive Function)*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สุภาวดี หาญเมธีเมธี. (2561). *พัฒนาทักษะสมอง EF ด้วยการอ่าน*. กรุงเทพฯ: รักลูกบุ๊คส์.
- อรรถกร ชัยมูล. (2561). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. ดุษฎีนิพนธ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- อรรรัตน์ เขาว์กุลจรัสศิริ. (2565). *EF Executive Function สำคัญต่อพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัยอย่างไร*. Retrieved 18 February 2023, from: <https://shorturl.asia/UDNhk>
- ฮัสลินดำ หมดเดย. (2566). *ชุดฝึกอบรมพัฒนาทักษะของครูในการสร้างชุดกิจกรรมการจัดการชั้นเรียนเพื่อปรับลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลโอบอ้อม จังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Dessler, G. (1999). *Essentials of Human Resource Management*. New Jersey: Prentice-Hall.

